

Заман

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы къырал саугъалары бла саугъалууну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республикасы аспалы информация органларын айнытубга къыйын салгъанлары эмда көп жыллы ахшы ишленгери ючюн **Къабарты-Малкъар Республиканы Сайлы грамотасы бла саугъаларга**

Бижоева Асият Джамбулатовна - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны орус тилде берилуе жаны бла бөлөмюню таматасын

Гурфога Волла Владимировна - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны радио берилуе жаны бла директоруну орунбасарын

Шаханланы Надежда Гитчулановна - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны режиссору

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы журналист» деген ат атарга

Бирсова Азуат Каральбиевнага - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны малкъар тилде берилуе жаны бла

бөлөмюню таматасын

Гедуев Заур Тебмулатовичге - «Битеуроссей къырал теле эм радио компания» федеральный къырал унитар предприятиеги филиалыны «Къабарты-Малкъар» къырал теле эм радио компанияны телевиденда информация берилуеи службасыны таматасыны орунбасарына

Коломищев Владислав Георгиевичге - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны радио берилуеи бардырыучусуна

Махолова Хаджет Шагиrowнага - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны радио берилуеи бардырыучусуна

Токмакова Светлана Адмировнага - «Жангылыкъланы «Къабарты-Малкъар» телеканалы» къырал учрежденияны баш редакторуна

Шамырзаланы Сагитни жашы Халите - «Битеуроссей къырал теле эм радио компания» федеральный къырал унитар предприятияги филиалыны «Къабарты-Малкъар» къырал теле эм радио компанияны корреспондентине.

А.КАНОКОВ

ФОРУМ

Азербайджан бла байламлыкъла кюч ала барадыла

Къабарты-Малкъары делегациясы КъМ-ни Правительствоосуни Председателини орунбасары Уналыны Казимни باشчылыкъында Азербайджанга кетгенди. Аны къаулауну республиканы бир-бир министрларыны бла предприятларыны башчылары киредиле. Бизни келечлирбиз Бакуда ачылган азербайджан-россий форумга къатышырылдыла.

Юч кюнню ичинде ала экономика, промышленность эм энергетика, транспорт, култура эм туризм, экология эм табиъат байламлыкъла министрствода эмда башка ведомствода болубга эмда Къабарты-Малкъары инвестиция оргналары юслеринден халар айтууга, бирге ишлеуе мюнден ары айнытубу оргнары озюрге мурад этдиле. Андан сора да, делегацияны членери Сувайдада технология парк бла шагърейлендирилди.

КъМ-ни бла Азербайджан арасында эки жаны байламлыкъла 2009 жылда Сатыу-алуу-экономика, имлу-техника эмда култура жаны бла бирге ишлеуе юсюнден

келишимге къол салыудан башланганларыни эритиге салабыз. Ол Къабарты-Малкъары къырал бла этген биринчи келишимди. 2011 жылда октябрде уа КъМ-ни Башчысы Арсен Канокос россеияи делегацияны къаулауну Бакуда болганды. Делегация Россеияи Правительствоосуни Председателини орунбасары, РФ-ни Президентини Север-Кавказ федеральный округда тол эркинликке келечиси Александр Хлопонин башчылыкъ этти эди.

Ол заманда Бакуда Арсен Канокону бла Азербайджаны Президентини Ильхам Алиевни тобешилепи болган эди. Ала КъМ-ни бла Азербайджаны араларында

байламлыкъланы андан ары юклендириуню амалларыни озюгендиле. Тобешилуде этилген оюнула экономика жаны бла бирге ишлеуеи айнытубга келгендиргендиле.

Андан берги къуру экономика утай, гуманитар байламлыкъла да кючленгендиле. Азербайджаны келечилери Къабарты-Малкъарда бардырылган «Элбрусда Алтын Майдан» деген фольклор фестивалына, Элбруска чабыл өрлеуден эршишлеге къатнашандыла. Бу кюнде уа азербайджаны жашла бла къызла КъМ-ни ара шахараында «СНГ-ни Кавказда студент жаз башы» деген халкъла аралы фестивалында усталыкларыни көргозгендиле. Эмда Нальчикде бытлы юч артында бардырылкъ Кавказ оюнагына хазырлана турдыла.

КъМ-ни Башчысыны бла Правительствоосуни пресс-службасы.

Жамауат палата

Багъаланы кётюрмей, жалчымылынган жумушланы качественны ёсюрюрге

КъМ-ни Жамауат палатасыны Экономика айныту эм предпринимательствагэ болушукэ этуу жаны бла комиссиясыны жыйылыу болганды. Анде республикада жашу журт-коммунальный молнокэ ЖКЖ жаныгъурун, бу сферада ишленген оргнализацияны, тартиб системаны кемчилликlerini юслеринде эи башка оруулау къаюрганды.

Комиссияны башчысы Руслан Мазлоев чертгенди. ЖКЖ экономиканы бек магъаналы, аны бла бирге къораччы да бөлөмюню. Аны къыралны социальный жаны бла политикада аспам эк буруларды. Ол 2 269 көп къвалты юню жумушларын жалчытады, тамалланган ишлени хаскълары уа бир миллиард сомгга жетгенди. Жашу журт-коммунальный молнокэ бусаттадагы болурум алып къварасак, аны жангыртуу жаны

бла амалла этгендиле. Республикада тийишли программа къыял кёрингенди, ишлеп да башлагъанды, алай алыкъа жетишилме жокудыла. Баш магъаналы проблемаланы юслеринден айтаскъ, бек алгъа ахча жетишимегинин, технологияны эскиликлерин, бир-бир оргнализация ишлерин тынгылы тамамламагъанларын белгилерге тийишиди. Жашу журт фонду аспак, алты мингге жууук адам оюла тургъан

юйеде жашайдыла. Канализация система да сейрилик тойюпюдо, эпледе суланы тазаларча мадарла этилмейдиле. Кир-кипчики заманында кетермейдиле. Алай халда да бу жууук оюн халыны заманында тэлемейди, бир къуумла аны арбазда атып къоядыла орунлагъа элтирину орунула. Алай бла жарсыулу болумла келюде. Аны бла байламлы ЖКЖ-ны жангыртуу программа жарашдырылганды. Аны чеклеринде жашу журт-коммунальный системаланы ишлерин иглендирирге, системада управленианы жангы даражыла чыгъарыуга керекди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

САУГЪАЛАУ

Айырмалыла белгиленгендиле

КъМ-де бек иги шахар округта Нартъгала саналганды. Ол КъМ-де «Муниципальный кыраларланы совети» Ассоциация (АСМО) бардырган конкурс биринчи жерге чыгъанды. Аны администрациясы АСМО-ну жыйылыуда 1-чи даражы диглом эмда 50 минг сом бла саугъаланганды.

Андан сора да, «КъМ-де бек иги юз» деген конкурсда хорлапгалан да беллики болганды. Биринчи жерге Урван району Псыгану эли чыгъанды. Аны башчысына да 50 минг сом эмда диглом берилгенди.

Бу номинацияда экинчи жерге Мий районуну Новоселовское эли тийишли болганды. Ол диглом бла бирге 30 минг сом бла саугъаланганды. Ючюнчо даражалы диглом эмда 20 минг сом а Пропаганда району Караган элину оюнуларына берилгенди.

Андан сора да, Зольск районуну Светловодское элини башчысы Татьяна Красножон Ассоциация бардырган «Бек иги тишлюру – муниципальный кыраларланы башчысы» деген конкурсда хорлапганды. Ол да диглом бла бирге 25 минг сом кыялу болганды.

Бизни корр.

Жыйылыу-2012

«Заман» - бизни газетигизди!

Заман - миллибизни жаныгъиз газетигиди. Аны беттеринде малкъар халкъны културасыны, тарыхыны, бютюнню жашаууну, айтылыкъ адамларыны, жетишилмелерини эмда жарсыуларыны юсюнден басмаланган материалланы биз бир башка изданында табалыкъ тойюпюлюз.

Алайды да, жазылыгъыз, билекикти этилгиз кесипизни газетигизге! Жылы экинчи жарымында да ол бизни керти шүхүжүгүз, огъурлу сөз негеригиз болур, дегъишканбыз.

«Заман» газетни редколлегиясы. Бизни индексбиз - 51532

КЕНГЕШ

Эл мүлкге - жангы технологияла

КъМ-ни Правительствоосуни конгретилген жыйылыуу де «2020 жылгъа дерги КъМ-де эл мүлкню айнытууну эмда агропродушлонный комплексте къырал тутучулукэ этууню юсюнде концепция сюзюлгенди. Аны респубиканы Башчысы Арсен Канокос бардырганды. Кенгешге КъМ-ни Парламентини спикери Чечеланы Ануяр эм федеральный инспектор Владимир Канунников къатышандыла.

Жыйылыуну ача, Арсен Канокос арт 2-3 жылны ичинде Къабарты-Малкъарда эл мүлкню айнытубга баш магъана берилгенни чертгенди. Экономиканы бу сферасына жангы технологияны синдириуге уа эни эс буруларды. «Эл мүлкге да кластер амалланы хайырландырыла, жаш адамла, эл мүлк бла кюрейип, башларын кечиндирича онгла къураулар къылдыла», - дегенди.

Экономиканы айныту эм са-ту-алуу министрли Музыкпаны Алий концепция эпле жашагъан хар койор да эл мүлк бла кюрейичра онгла къуар мурад бла жарашдырылганы чертгенди.

Ол санда алмала ёсдюрген 7,5 минг предпрятиягга, сют эмда эт чыгъарган фермадан 250-сине, кёчтичилик бла кюреген молкелден 7,5 мингине болушук этерге белгиленеди. 2020 жылгъа дерги уа республика энтта 16 минг эл мүлк предпрятиягга тутучулукэ этерге хазырыды.

«Бу кезуде, сөз ючюн, тууар малланы санын 15 мингине дерги жетдирирге, терек бахчаланы уа 7,2 гектар жерде орнатуга план барды», - дегенди министр.

Ахыры 2-чи бетдеди. Суратын Р. МАМИЕВ алганды.

ФЕСТИВАЛЬ

Жашлыкны байрамы - Нальчикде

«СНГ-ны студент жаз башы Кавказда» деген халкъла аралы фестиваль бытлы эки кичи кер «Россей студент жаз башы» деген фестивалыны 20-жыллыгыни белгиленуе чеклеринде бардырдыла. Аны бытыр биринчи Азербайджан къурагъанды. Бытлы фестивальны Къабарты-Малкъары жеринде бтварырге деп оюу этилген эди.

Алай бла, газетде билдиргенбизча, шабат кюн республикаызы ар шахарына жашлыкны байрамна къатышырга 11 къыралдан, ол санда Юг Осетиадан да, 300-ден артыкъ студент келген эдиле. Сыйлы къонакъланы араларында уа Россеияи Жаш тёлню союзуун эи СНГ-гэ кирген кыралланы Жаш тёлню ишлери жаны бла советини келечилери да бар эдиле.

Фестивалыны къууанчы ачылуу уа Жашил театрда болганды. Жарыкъ байрамны уа республикаызыны сабий тепсеу эм спорт коллективлери ахчандыла. Ызы бла уа сөз Къабарты-Малкъары Правительствоосуни Председатели Иван Гертгерге берилгенди. Ол жаш тёлню жарыкъ байрам бла алгышылагъандан сора КъМ-ни Башчысы

Иван Гертгер.

фестивальга къатышканлага жиберген къагъатны окугъанды. Анде Арсен Канокос, республиканы къонакбайларын жашлыкны эм биригиулеиню байрамна бла алгышпал, ала мында жангы шүхля табарларыны инанулуугун билдиргенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

САБАН ИШЛЕ

Къуоруну жыйыуу башланганды

КъМ-ни Эл мүлк министрствосуни пресс-службасы бизге билдиргенди сабанларын да жанш къудоруну тирлигини башланганды. Ол бытлы, озган жылдача, юч минг гектардан аспам жерни алады.

Специалистте терегендерине кере, бу битими гектарны тирликлинге эи андан жыйылган мурзуеу ёлчмен биттырын керюмдодеринде эс аз болмазгга керекдиле. Ол заманда оналты минг тонна жамил къудоруну жыйылгъан эди, хар гектардан а орта эесп бла 51,5 центнер алыннганды.

Бизни корр.

Пресс-конференция

Мамырлыкны, шүхлукну белгиси

Озган айыкъны ахыр кюнлери Къабарты-Малкъарга көп къонак келгени бла айырмалы болгандыла. Мында «СНГ-ны Кавказда студент жаз башы» деген экинчи халкъла аралы фестиваль башланган эди. Бизни республикагъа Кавказстандан, Кыргызстандан, Молдовадан, Белоруссиядан, Армениядан, Азербайджандан, Узбекистандан, Украинадан, Татарстандан, Саратов Оренбург, Тверь, Иркутск, Волгоград, Тюмен, Кемерово областьладан, Пермь, Ставрополь крайладан, Север Осетия, Дагъестан республикаладан юч жудан артыкъ жаш адам келгенди. Ала юч кюнню бир бирге эм республикада жашагъанлага кесерини тепсеуде, жырда, музыкалы инструментлени согууда факультарын көргозгендиле.

Кесими ишин форум Къабарты-Малкъар къырал эл мүлк академияны жыйылыуга бардырылуучу залында пресс-конференциядан башлагъанды. Анга КъМ-ни Правительствоосуни Председатели Иван Гертгер, СНГ-ны фестивальга къатышкан къаралларын жаш тёлню ишлери жаны бла советини сопредседатели Олег Рожнов, Россеияи Жаш тёлню союзуун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджан Республикасыны жаш тёлню ишлери эм спорт жаны бла министрини орунбасары Интигам Вагиф оглы Бабаев къатышандыла.

Пресс-конференцияны Къабарты-Малкъар Республикасыны жаш тёлню ишлери жаны бла министри Султан Хажикоро ачуанды эм бардырганды. Бек алгъа ол жыйылгъанлы къонакыла бла шагырейлендириуде, фестивалыны магъанасыны эмда борчылары юсюнде къыска айтады. Форум Россей Федерацияны Президентини Север-Кавказ федераль-

ный округда тол эркинликке келечиси Александр Хлопонини себеплик этуу бла бардырылганын, аны уредителери уа РФ-ни Спорт, туризм эм жаш тёлню политиканы министрствосу, Къабарты-Малкъар Республикасыны Правительствоосу, «Россеияи жаш тёлню союзу» жамауат оргназация, Халкъла аралы бирге ишлеуе айнытуууну фонду, Россеияи Жаш тёлню эм сабий биригиулеини миллет совети болгъанларын билдиргенди.

«Фестивалыны мурады - ёсюп келген жаш тёлню огурлулукъга, халаллыкыгга койретууде, халкъланы, миллетлени араларында байламлыкъланы юклендириуде, култураларыны, тарыхыны, телерилерини билчра этууде», - дегенди министр.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Прохладный шахарда - жангы башчы	«Бубновскийн арасына» - беш жыл	Аталаны антлары - жашларына шүхлукну къурч къаласы	Жерлибиз - айырмалыланы санында
2 бет	3 бет	3 бет	4 бет

2 Эп мюлккө - жангы технологияла

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды. Президенттин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды. Президенттин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Жашлыктын байрамы - Нальчикке

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

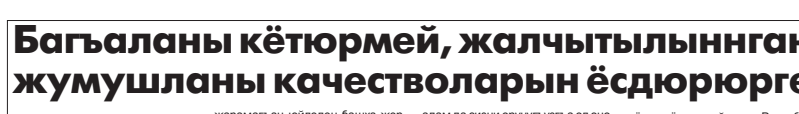
Андан сора сахнага РФ-ни спорт, туризм эм жаш тейлоо политика жаны б.м. министрликтин заместители Олег Рожнов, Россиянын Жаш тейлоо союзунун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджанын Жаш тейлоо ишери эм спорт жаны б.м. министрлик заместители Интигам Вагиф оглы Бабаев чыгышты. Аялы хар бири да Кзабарты-Малкыарны былай фестивалыяны бардырыда сыямы уллу болганын эчи чертенди.

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Андан сора сахнага РФ-ни спорт, туризм эм жаш тейлоо политика жаны б.м. министрликтин заместители Олег Рожнов, Россиянын Жаш тейлоо союзунун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджанын Жаш тейлоо ишери эм спорт жаны б.м. министрлик заместители Интигам Вагиф оглы Бабаев чыгышты. Аялы хар бири да Кзабарты-Малкыарны былай фестивалыяны бардырыда сыямы уллу болганын эчи чертенди.

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Багьаланы кетормей, жалчытылынган жумушланы качестволарын есдорюрге

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Бу программаны июсонден айта. Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

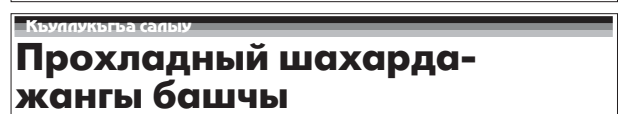
Концепция ал мюлккө эмда предпринимательствону айныту жаны б.м. республикалы программалагы таяны жарашдырылгы. Ол себеден аны жашууда бардырыча правуо акта хазырлар керекиси жокуду. «Ол калай ишлерини колгоюн»

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Андан сора сахнага РФ-ни спорт, туризм эм жаш тейлоо политика жаны б.м. министрликтин заместители Олег Рожнов, Россиянын Жаш тейлоо союзунун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджанын Жаш тейлоо ишери эм спорт жаны б.м. министрлик заместители Интигам Вагиф оглы Бабаев чыгышты. Аялы хар бири да Кзабарты-Малкыарны былай фестивалыяны бардырыда сыямы уллу болганын эчи чертенди.

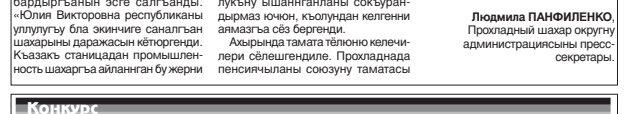

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Прохладный шахарда-жангы башчы

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Андан сора сахнага РФ-ни спорт, туризм эм жаш тейлоо политика жаны б.м. министрликтин заместители Олег Рожнов, Россиянын Жаш тейлоо союзунун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджанын Жаш тейлоо ишери эм спорт жаны б.м. министрлик заместители Интигам Вагиф оглы Бабаев чыгышты. Аялы хар бири да Кзабарты-Малкыарны былай фестивалыяны бардырыда сыямы уллу болганын эчи чертенди.

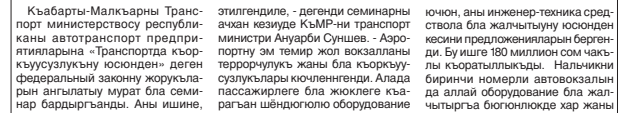

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Баханчыла тириликлерин кергозтгенди

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Андан сора сахнага РФ-ни спорт, туризм эм жаш тейлоо политика жаны б.м. министрликтин заместители Олег Рожнов, Россиянын Жаш тейлоо союзунун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджанын Жаш тейлоо ишери эм спорт жаны б.м. министрлик заместители Интигам Вагиф оглы Бабаев чыгышты. Аялы хар бири да Кзабарты-Малкыарны былай фестивалыяны бардырыда сыямы уллу болганын эчи чертенди.

Кыргыз Республикасынын Президентинин И.В. Гурбановичтин маанайы ишенимдүү болуп калды.

Транспортта кюркюусулукка - энчи магына

Ахыры. Аялы 1-чи бетдеди.

Андан сора сахнага РФ-ни спорт, туризм эм жаш тейлоо политика жаны б.м. министрликтин заместители Олег Рожнов, Россиянын Жаш тейлоо союзунун председатели Павел Красноруцкий, Азербайджанын Жаш тейлоо ишери эм спорт жаны б.м. министрлик заместители Интигам Вагиф оглы Бабаев чыгышты. Аялы хар бири да Кзабарты-Малкыарны былай фестивалыяны бардырыда сыямы уллу болганын эчи чертенди.

19-чу июнь - Сабий футболуну Битеудунция күнүндө Сабийлени футболго оймөксөклери ахшы футболчулары оюери баш тутуна шартда. Сени бол бир шахарда жаш турган жаш бийик жетишмел болдура башлаганы уа, сзссоз, аныча белгилли болууга итирдеди. Футболун Апполатны Хызыр алай охку ишкюлдөр бириди. Спортну бу тюрлою бис ол тюрлорунде иреттени башташтын эди. Белдемдерде Хызыр Россиянын футболдорун премьер-лигасынын чемпионатында ойноиди. Озгөн сезону ол Самараны «Крылья Советов» командасын ючюн ётрюрдөгөн. Аны жерештерине, сзссоз, ол уллу кууанч эди. Алгараак ол юйонде солууда болгонды. Бизин корреспондентибз Темирланы Анатолий, анга тобелт, ушакса бардырганды.

Кесине ийнаныулукулугу магынанасы уллуду

Хызыр, футболну нек сайлаан аныг эсиндеди?

Тырыгууга биз Кзыргыстандан кёчоп келгенде, манга 4 жыл бола эди. Алгач грек-рим тутушу бла корешип башлаган эдим. Анда да жетишмел болдура, эришит турганым. Футболну уа не заманда да жарат эдим. Сора бир кер - Кожанын маңдеген республикалы эришуге кытшыгыра тошеди. Анда мен «Чабууллукулуга ойнаган бек иги футбол» деп сауугага тишилли болмак. Ол коңдон баштап мен футболдан кууамга жюрюп тейлерим. Алай бла 12 жылдан берн корешеме спортну бу тюрлою бола. Ол кезиуде Евгений Маркинюва жарату эдим. Абала болганымдан сура Эпирусу командасын ючюн да ойнаганым. Ол кезиуде Бахсан шахарда барган кезиуде тобушунен сора манга «Спартак-Нальчик» баш тренери кюлеп, командасын санында кёброку сзссоз Эпирусу Команда ол кезиуде премьер-лигада ойнап башлаган эди. Мен ырзалыгымы береме, алай анда жарык жый чаклы турган эдим. Нек дендеме жаш эдим сыйканын да э.

Сочиин «Жемчужинасында» да керген эдим. «Дружбага» андан сора кергеним.

«Крылья Советов» команданда уа кыялап бла ойноп башлагансың.

- Алгач мени «Ростов» чакырган эдиле. Алай бир кууам тутуштауу бла байламлы келишим кыла турганым. Алай бир кууам тутуштауу бла байламлы келишим кыла турганым. Алай бир кууам тутуштауу бла байламлы келишим кыла турганым.

Мен билгенде, Грузияны командасын баштап тобушем.

- Хау, ол оюн Испанияда бардырылган эди. Дагында Голландияда да бирин урган эдим. Премьер-лигада уа аны экинчи кезиунде «Амка» бла тобушуде чыккынам майданга. Асыры кытайгы этне-нде, оюнун кылап ёдтрюргеним да аңгыламышым. Арда дагында беш тобушуде да чыккынам эдим. Уот уругура бир неча оңгум да болгун эди, алай муратым уа жеталмагынма.

- Алай командиш жаш кууам ючюн ойной. «Краснодардын» кыбак эшиктерине 3 топ кийргенсе.

Хау, Алай андан асламарыак да ураллык эдим оңганы ахырында дерн хайырлансам...

- Команданы Нальчикдеги оюунда санаг сары карточкала кёрюгүстү кыстагананлары юсөөндө не айтпалкысың?

- Сзссоз, Нальчикде иги оюн кёрюгүстөр сое эдим. Ол себепден спорткарларымы чабууллукулугуларын тыяма деп биринчи керте да бууктуулук жиберем. Алай экинчи сары карточканы уа арбитр тёрө кёргозтеди. Мени оюмга кёре, бир торлю жорукчула бууктуулук этилген эди.

- Сени команданы баш тренери Андрей Ковелев тобушун барган кезинде, майда майда тобушунд кетмей, футболчулары бир залга айтханлай турду. Аны жанындан алай «Кызауат» сизни кыйна-

маймыды? - Эңчи мени - угый. Ол бютюн игиди.

- Сени оюмуга кёре, кыарыусуз жерлерин недедиң?

Бек алгач тапканы коюлор кер этерге керекди. Экинчиден а, кесиме ийнаныуулук болууга керек. Анысу премьер-лигада жер тапкан кыйын болуулук.

Жаа башында команданыгызга «Шуттерга», «Арсеналда», «Барселонада» ойнап турган белгилли бөлорусу футболчу Александр Пяб кышуптуганды.

Аны бла аран а кылаиди. Хали, кышгыгы да тапшыла. Бир торлю соррунч болса, не заманда да угый демеи аңгылатуу болушуды.

- Команда да уа кыары тегинг бармыды?

Хау, Ибрагим Чаллагов бла шукчул жорюктобу.

- Анда уа кыада жашаисаң?

Клубу басында эңчи отуум барды. Анда жашуу, жаруу этеге да неда барды. Тегенден аман эмпидириги кыскасыра айтууда, хар неми да жаратам.

Кылай ёдтрөсө сопу юнлеринги?

- Тегингери бла тобушем эи эңчи учуреницияла тамамалганлай, стадионда топ бла кюрөшкөнлей турмам.

- Самарчыла бла уа кыялай бир замандыгы келишимин?

«Ю» жылга. Андан жарам жыл кеттиди.

Заман бара баргында, «Спартак-Нальчик» ёт деселе, кёчкеримсе? Кыялай алай десег да, оюнгое кырыша...

- Аны юсөөндө алыкша саргыш этилгенди.

РЕДАКЦИЈАДАН

Материал басмага хазырланган кезинде Хызыр келир севондо «Краснодар» командо ючюн ойноуругу белгилли болгонун.

СТРАХОВАНИЕ

Отпуск эсге алынмайгы

Сабий табарга хазырланган тишируу эи андан кытулгандан сора белгилли пособие, келир жылдан башлап экижыллык иш хакыга кёре берилди.

Келе турган жылдан башлап тиширууланы сабийден аурукту эи сабийнин пособие ючюн пособианы 12-айлык неда 24-айлык иш хакыны сайлап тергетир оңлары болуулук тюрлоддо.

Социальный страхованияны Федеральной фонду да бу коңде Федерация Советни социальный политика жани бла коргетени жайытуулук болууга келет. Ол социальный страхованияны юсөөндө законодательство жашауда кыялай хайырланганын жораланган эди.

Эге салайкы, эки жыл мындан алгач законодательствозга токтоулук кийирилген эдиле, алгач кёре уа, сабийден аурулук эи аны тапканы ючюн болынчыны пособие биржыллык иш хакыга кёре берилги, адамы орталык экижыллык иш хакыны кёре тергетил турганды.

Ол иш уллу даулаша чыгарылат эди. Бир-бир эксперти айтханларчы, ол торлю иш аналаны экономика болууларын осал эттерди, нек дегенде көплене бир тегил бирге неда андан да көпге азайырга болуулук, дейди эдиле ала.

Тишируу ол кыймыл сабий бир бөлөк заманын иш-муген эсе уа - бютюн уллу зарган керюкдө.

Башха экспертиле уа арталыгыда башха оюмдан айта эдиле: тишируу иш хакыны декретте кетинчи көброке алып турган эсе, ахырында анга пособие да көброкек чыгарылды.

Алай бла уа ахырында бөлөк итиги эди: пособины эски неда жангы схема бла тергюну тиширууну кесни сайлауа берирге.

«Биз былай сунган эдикжангы жорукуну тиширууланы 10 процентиленден көбосу сайларкы тюрлоддо, алай анга уа хар ючюн жаш ана жаратканды», дегенди ОСС-ни председатели Сергей Афанасьев.

Аны юсөөндө да, дегенди ол андан сора, пособианы өлчөмдө иреттенде башхалыкты аламы биржыллык эи экижыллык иш хакыга кёре тергенде, орта эсеп бла сегиз процентте жетгенди, сабийни жыл бла жарымы толтугуну берилген пособианы уа 1 процентте.

«Пособияны 24-айлык болгалга кырап тохтадырду ала, хайлачылыкка эа болалды-предпринимательше иште сабийден жюкю 10 тишируу ала эдиле эи алаага 50 минг сом иш хакы тохтадырып, юч аи озгандан сора уа, «банкrottа болуп» тебирей эдиле.

Болсада тиширууланы уллу пособие берилерге керек эди, ол ахча уа иш берилчюлүнөн сөгчюланы кыштыр эди. Ол ахчаны уа жаш анала эи жангы схеманы кийрген адамда да хайрылана эдиле», дейди Сергей Афанасьев.

Кенгеште чертенгерима, бусугатда борчул халда страхования этиуну юсөөндө законодательствонун андан ары ителириуну юсөөндө вопроска кыраула турду. Алайда да, сабийден жюкю болганы ючюн ол сабий тапканы ючюн отпускуга чыккынан анга, сабийге кыраганы ючюн отпускуга болган ангага ай салган берилген пособианы орталык иш хакыны 40 проценти өлчөмде тохтадырырга мурат барды.

«Российская газетадан»

ОЛИМПИАДА Жерлешибиз - айырмалыпаны санында

Бачиланы Магомт быйыл Эпирусун региональный колледжин башлай турду. Ол «повар» деген усталыкка юйрген башланган эи эи орта профессионал билим берген окуу учуреницияны Битеурсей олимпиадаларыны республикалы кесигине кыташканды эи анда орлоганды.

Олимпиаданы эви кезиуде Челябински ашасында кыла турган индустрия жани бла кырап колледжинде бардырылганды. Ары 37 регионларчыны келечилери кыташкандыла. Программага кёре, теория жани бла компьютерде тестлени берилген соругула жууп этерге, практика жани бла уа такта көгөтүлген бла жемилден кыйын гарнирле, тенгиз продуктудан бла чабакдан аа Европаны суук ашырыкларын (самюкарлар) хазырлау бла керек болгонды.

Ашланы хазырлау эи алапны аруу кууруга беш торлю аш-азык кереклени хайырлангыра эричлик берилгенди. Бек улуг эе столну кууруга, аны юсөөндө ашланы сапа белгилери сзссоз, кеслери хазырлаган ашырыкларын кууруула билуге бурулганды.

Магомт кесини куратору Марина Гафурова бла бирге спорттун классика эи романтика бөл алаңда этерге оңулашканды. Ах эи куура юл адырла, алгач керелиги уютта залга жашууну кертигини

кёргозгөнчө болгондыла, нек дендеме жашауда да бардыла да ах эи куура ючюн. Кыруулан столну битеулу сыфаты уа роза полча этилген эди.

Чеп атаууга кёре, биринчи номер Бачини улугула тошоры эи ол кесин хазырлаган ашырыклары жетишилли кыруулайды, жюри алапны кесметоларына бийик багы бичеди. Номинациялардан биринде

аны ючюн бюсюруге кыагыталагы тишилли болгондыла.

Челябинскден жыйтайхандан сора биз Бачиланы Магомте бла аны куратору Марина Гафурова бла тобушен эдик.

«Магомте жетишми боштон тюрлоддо, дегенди аны куратору.

«Алгач ол повар-бармен усталыкка кырууланган эи андан уа бизин региональный колледжинде «Ара аш-азыктын продукцияны технологиясы» деген бөлөмнө жалаңда бешлеме болду турду.

Аны бла бирге бу усталыкка Кыргызстан-Малкыра кырап ол мюк академиясында да окууду.

«Чынтэ повар болмайм деген сайлау кесимекимди», дегенди Бачин улугу - эи амрт жылда ол муратыма жетер ючюн, билеу коңому сапана. Бу жани бла уа манга мени масикчатырган бошолган Альбина. Оларданы Сакинат бек алапат болушудыла, аны ючюн алапка бек ырызым. Колледжин директору Отарланы Муртагэ, битеу бизин коллективге, КМР-ни Билим бер уо илму министрствосун манга олимпиаданы финалына кыташшырга билилек этилери ючюн жорук ырызайгынымы билдирюге сюеме.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий. СУРАТДА: Бачиланы Магомт Марина Гафурова бла. Сураг автордун.

ор жорлаганча саналады эи анга «За выский уровень мастерства» деген диплом берилди. Андан сора да, фестиваль жабыла туруп, Магомтеге башха саууга да берилгенди.

Эпирус району региональный колледжи Битеурсей олимпиадага тюрти кыташканды, производство билим беруиуну мастери Марина Гафурова анга окуучулары тынгылы хазырла-

масына кыташканы эсе, анга керэ теленген билеу вносла да аны жууккулларына берилди.

Пенсиюны жыйшыдырылган кесиги теленген заманда, аны алгачынга налог салындамы.

Пенсиюны ахчаны жууккулуга телуеуну жорукларыны юсөөндө Россия Федерацияны Пенсия Фондуны официальный сайтына «Выплата пенсионных накоплений правоприемникам» деген бөлөмдө (www.pfrf.ru) табарга болуулук.

РФ-ни Пенсия фондурун КМР-де Бөлөмнө пресс-службабы.

Подпись Аманлыкчылыкдан сакланыну амаллары

Уручуладан, тонаучуладан, гудуруудан кибирини саклап бийлек. Тинтуй ишле керюгзтөнгерине кёре, бек көп уручулук, тонау жамауат көп жийылган жерлде, орамлада, фатарада, эңчи юкүлдө болдыла.

Уручуланы асламына аслаганда акылбалык болмагынлаба, кеслери курууламаллык граждандыла жетеди. Бусугатда артыкчада көп ырыксы, акча, алтындан, кюмошден, нактуу-налмасыдан этилген бараты залга урланадыла.

Ападан да бек суукк кол соотый телефонлауа жетеди.

Туруу аманлыкчылыктын дан сакланар ючюн, не этерге керектед? Россияни МВД-ни Наркызы кууруула берилеу юс болуула былай бир кууам улугу аманат этеди граждандыла.

• кече боюнугузда, кылоуузда багыгалы залтаны орамга чыккынан заманыгызда кыраган кезде туура этиучу болмагыз.

• Бек игиси

уа, юйде кыюон чыккысызга тюз этергикиз;

• ахчагызыны, багыгалы залларгызыны сумкагызда жуурутмегиз, аланы кийимигизни иш кырунуга салсагыз кыоркыууз болуулугада;

• сумкагызыны кыюулук тобушунде жюкюлүгүз, жолда бара туруп, автомашинада келген адам сермеп алып кетмесине кыайгырыгыз;

• кассадан, банктан, банкоматдан ахча ала туруп, бютөндө саклык кереки, кызыгыдан кардал айланган болмагыз;

• орамда ахчагызыны санамагыз;

• рестоурдан, кафеде ахча тейлер туруп, көп ахчагыз болганын кишиге керюгзтөмөгиз;

• автомашинаны аслам алып, жамауат транспортка миничу болмагыз;

• сиз танымган адам жолда ахчаны буз деген болса, унамагыз. Баям, сизин ахчагыз кылайыр бир болганын билер ючюн хайла этүүдө ол;

• кече жарык жанган,

адамла көп жууруген жол бла барыгызы, жолук кыскартыбиз деп, кырагы орамга кыргытыз;

• сиз орам бла кетип барган заманда, ызыгытканды сизни куууп келген адам барды деп сезегеги, андан кытуурун аманлы ишлене адамла көп жууруген жерге барыгызы, болушук тилеги;

• жолда сизни тонадыла эселе уа, абызырамагызы, жүнмуганыз, аманыкчыны не торлю шыама да эсизиде тутуугу, не аз да болгалга салмай, иш ишлени органларына телефон бла сөлөшгиз нарданы айтыгыз. Ол заманда аманыкчыны туртарга, уланганы залтаны уа кесини кыайтаргызы оң болуулук.

Управлениы дежуруни бөлөмнө телефонлары: 49-46-02; 77-05-74; 74-07-33.

РФ-ни МВД-сыны Нальчикде управлениы пресс-службабы.

АНГЫЛАТЫ

Пенсияга деп жыйылган ахча кимге бериледи?

2012 жылы башында РФ-ни Пенсия фондуна Кызаарты-Малкырада бөлөмнө пенсияга деп жыйылган ахчаны мелери беленден сора алапны жууккуллары не романтика бөл алаңда этерге оңулашканды. Ах эи куура юл адырла, алгач керелиги уютта залга жашууну кертигини

органларына страхования этилген адам өлгөн коңдон башлап алып аны ичинде заявлении жазарга керекди.

Алай пенсияга деп жыйшыдырылган ахча өлгөн адам баба адам да алырга эркинди.

Аны ючюн а, страхования этилген адам ахчасын бирөөлүгө неда бир неча адамга берирге оюмун жазып билдирме, хар бирине жетерик колдошчо да тохтадырырга керекди.

заявленияны Пенсия фонду жерлде бөлөмлерине берирге болуулук.

Гражданин алай заявлении жазмагызы эсе уа, аны ахчасын алыкылга законодательствону мардаларына бек тохтадырыладыла.

Бек алгач ала сабийлери, ол санда өсдюорюге алгыларын да, эри неда кытай сайтына «Выплата пенсионных оркинди. Алайлык жок эселе уа, ол кырандышалга, ачегиле, апалагыза, ыналгага, тугуула жа тедеди.

Дагында бир шерт өлгөн гражданин Пенсияга софинансирование этиучу кырал программасына кыташканы эсе, анга керэ теленген билеу вносла да аны жууккулларына берилди.

Пенсиюны жыйшыдырылган кесиги теленген заманда, аны алгачынга налог салындамы.

Пенсиюны ахчаны жууккулуга телуеуну жорукларыны юсөөндө Россия Федерацияны Пенсия Фондуны официальный сайтына «Выплата пенсионных накоплений правоприемникам» деген бөлөмдө (www.pfrf.ru) табарга болуулук.

РФ-ни Пенсия фондурун КМР-де Бөлөмнө пресс-службабы.

ЧУРЕДИТЕЛГЕ: КЫААРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактору орубасары КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан	ТЕЛЕФОНЫ: Редактору приёмный - 42-61-01. Баш редактору орубасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Журналисты секретаря - 42-66-85. Секретария - 40-93-62. Корреспондент - 42-63-52.	Редакция авторга баш кыагыт жорютмейди. Каспа жазмагыла рецензия этилмейди эи ала артка хайырлангыла.
РЕДАКЦИЯНЫ: АТАЛЛАНЫ Жамал (баш редактор), БЕШАЙДАНЫ Муталип (баш редактору орубасары), АЛИКАЛАНЫ Владимир, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейин, ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууалы секретары).	РЕДАКЦИЯНЫ БЕ ПОМЛЕГИ: Жамат-института бөлөм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлөм - 42-66-73. Култура бөлөм - 42-75-82, 42-68-72. Социальный политика бөлөм - 42-66-76, 47-27-59. Жанышкыла эи спорт бөлөм - 47-26-39, 42-66-71. Пресс-бюро эи спорт бөлөм - 42-37-34. Тилмаччыла бөлөм - 47-31-28. Сурат ачуучула - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторула - 47-26-28, 42-39-65.	Газетин авторга 400 гезет этилгенди (машилка бла жазылган 5-6 бет) кесини эркинди.
		Газетин авторга эи асламы информацияны жорюккерини куруулу жана баш Кызаарты-Малкар регион инспекциясы 1994 жылдан 14-чу июнь регистрация этилгенди.
		Газетин басмагыла КМР-ни Асламы информация ортаңжы жана баш кыагыт комитети куруулула жорюккерини камсыз эткенди.
		Газетин авторга «ОЮО» типогрфиясы басмагылагында Нальчик шаар, Ленин аты проспект, 33.
		Газетини келесине тапкыруу ючюн КМР-ни почта сыгыны Федеральной Управлениы жууалыды. Телефон: 76-01-28, 76-01-00.
		Газетини рошнотуула сыгыт ючюн КМР-ни «ЮИ» акционер общество жууалыды. Телефон: 42-69-34.
		Номерге графикте керэ 19,90 сагыкта кыюл салынды. 20,00 сагыкта кыюл салынды.
		ГАЗЕТИН НОМЕРИН ЧЫГАРГАНАЛА: Кулчылааны Зульфия - дежуруни редактор; Кетеничяны Зульфия - жууалы секретары орубасары; Акчуланы Феруза (1, 2-чи бетле), Зезаланы Лида (3, 4-чу бетле) - корреспондент.
		Пиражы 3250 экз. Заказ № 1612

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬЩИНА ПРЭС:

360000, Нальчик шаар, Ленин аты проспект, 5
элкостор номери: elbor_50@mail.ru